

SZÁSZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XVII. évfolyam 2. (192.) szám, 2015. február

A tartalomról:

4. oldal:

Csernátoni József
*Gáspár Ferenc,
a világotutató orvos*

7. oldal:

Vajda György
Magyaró

8. oldal

Réthy István
Három lovas szekér

16. oldal:

Kincses Előd
*Tőkés László,
Marosvásárhely
és a román igazságszolgálat*

17. oldal:

Sucher Ervin
*DNA – bosszút sejt
a korábbi szászrégeni
polgármester*

20. oldal

Ne vessünk együtt!

lmetz László metszete

Csárli kontra Csárli

Többtucatnyi kommentárt, riportot olvastam a Charlie Hebdo című francia satirikus hetilap székházát ért terrortámadásról, az ott és az elkövetkező napokban elkövetett gyilkosságokról. Minden normális, józanul gondolkodó ember elítéli az erőszakot, a terrorizmust, a gyilkosságot. Azokon a január eleji napokon ez meg is történt. Ujságcikkek tucatja jelent meg az ügygel kapcsolatban, a rádió- és tévéadók naponta órákon keresztül kommentálták az esetet.

Európai vezetők mély megdöbbenésüknek adtak hangot a Charlie Hebdo hetilap szerkesztősege ellen elkövetett terrortámadást követően: „brutális és embertelen támadásnak”, „túrhetetlen, barbár cselekedetnek” nevezték, amelyet „sem emberként, sem európaiként nem lehet szó nélkül hagyni”, „a sajtószabadság elleni felháborító támadásnak” minősítették.

A „Je suis Charlie” – Én is Charlie vagyok – kijelentés körbejárta a világot, sajtó- és véleményszabadság elleni merényletnek minősítették a terroristák tettét.

...de... jó tudni azt is, hogy „az 1970-ben alakult Charlie Hebdo című francia satirikus hetilap soha nem habozott provokáló karikatúrákat közölni, ugyanúgy kifigurázza a politikusokat, a sztárokat, mint a vallásokat. A lap 1982-től tíz éven át szünetelt, mai változata 1992. július 1-jén született meg. Az elmúlt húsz évben 15 sajtóper indult a lap ellen. A szerkesztőseget egyre több

támadás érte. Sokan a szemtelen, provokatív, antiklerikális hangvétele miatt kedvelték. Mások viszont rasszizmussal, iszlámellenességgel vádolták”.

Közben – olvasom az egyik hírportálon – „letartóztatták Dieudonné humoristát terrorizmus dicsőítése gyanújával. A humorista a párizsi terrorizmus elleni menet után ezt írta ki Facebook-oldalára: 'Je me sens Charlie Coulibaly' (Charlie Coulibalynak érzem magam). Dieudonné a Charlie Hebdo satirikus lap szerkesztősege és az azt követő terrortámadások áldozataira emlékező tüntetők 'Charlie vagyok' jelszavát úgy forgatta ki, hogy hozzátette a párizsi kóser boltban négy túsztát megölő Amédy Coulibaly vezetéknévét”.

Egyáltalán nem értek egyet a terrorizmus dicsőítésével, ...de... úgy látszik, vannak „jó humoristák”, akik bárkiről bármit írhatnak, és vannak „rossz humoristák”, akiket rögtön letartóztatnak, ha gúnyt űznek a „jókból”?

Ja igen, a túsok! Azokat nem siratjuk? Olyan személyek estek áldozatul, akiknek semmi közük nem volt az egészhez. Rossz időpontban rossz helyen voltak. Ennyi. Vajon a Charlie Hebdo hetilap humoristái gondoltak arra, hogy tettük milyen következményekkel jár? Gondoltak arra, hogy az állandó, éveken át tartó gúnyolódásuk, a provokatív karikatúráik milyen következményekkel járhatnak egyes szélsőséges csoportok részéről? Gondoltak arra, hogy ártatlan emberek esnek áldozatul? Kétlem...

Természetes, hogy minden embernek lehet véleménye bármiről.

...de... vajon a véleménynyilvánításnak meddig terjednek a határai? Két kiváló karikaturista véleményét idézném:

A karikaturistának felelősséget kell vállalnia munkáiért, azonban

Februári eseménynaptár

- 2-án (1871) hunyt el **Eötvös József** jogász, író, miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság elnöke.
- 3-án (1468) halt meg **Johannes Gutenberg** ötvösmester, feltaláló.
- 3-án (1830) született Orbán Balázs író, néprajzi gyűjtő.
- 7-én (1812) született **Charles Dickens** angol író.
- 8-án (1498) született **J. Honterus** erdélyi szász humanista.
- 9-én (1881) hunyt el **Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij** író, a világ- és az orosz irodalom mindmáig legnevesebb képviselőinek egyike.
- 9-én (1957) hunyt el **Horthy Miklós** kormányzó.
- 10-én (1810) született **Barabás Miklós** festőművész.
- 12-én (1804) halt meg **Immanuel Kant** filozófus, a német idealizmus megteremtője.
- 13-án (1800) született **Brassai Sámuel** nyelvész, filozófus, természettudós, az „utolsó erdélyi polihisztor”, az MTA tagja.
- 14-én (1842) hunyt el **Kótsi Patkó János** magyar színész, drámaíró, fordító, szakíró, színigazgató.
- 16-án (1497) született **Filipp Melanchthon** német teológus, reformátor, Luther Márton munkatársa.

Eötvös József

nem teheti kockára az életét – állítja a marosvásárhelyi Boros István Tety. Ugyanakkor úgy véli, a jóézés határát nem szabad túllépni. Egy alkotásnak nem dühöt, hanem derűtséget kell fakasztania – mondja. A párizsi terrortámadás nyomán viszont kiderült, hogy gyakorlatilag addig mehatsz el egy-egy rajzzal és a poénkodással, amíg a saját és a környezeted életét nem veszélyezteted. Másrészt úgy érzem, az iszlám kigúnyolásával a Charlie Hebdo túllépett a jóézés határán. *(Szucher Ervin – Krónika)*

„Egy alkotónak, egy véleményformálónak pontosan tudnia kell, mit és miért kritizál, ugyanakkor ismernie kell a véleménynyilvánítás határait is” – nyilatkozta a Krónikának Könczey Elemér grafikus. Meggyőződése ugyanakkor, hogy egy művésznek, egy véleményformálónak tudatában kell lennie, meddig terjed a jóézés, a jóindulat, a jólinformáltság határa. *(Rostás Szabolcs – Krónika)*

Telnek a napok, a hetek. A közösségi oldalakon megjelenő „Én vagyok Charlie” jelmondatot egy másik követ: „Nem vagyok Charlie”. Ez a sajtó- és vélemény szabadság! Ez a sajtó- és

véleményszabadság? Csárli kontra Csárli!

Ha arra gondolok, hogy a közösségi oldalakon névtelenül mennyi rosszindulatú, a jóézés sértő, uszító, provokatív komment szerepel – és e fölött a hatóságok szemet hunynak –, és ha ide soroljuk Antal Árpádnak az SZKT-n elhangzott és a román sajtó által félremagyarázott nyilatkozatát, amiért vizsgálódik az ügyészség szervezettbűnözés- és terrorizmusellenes főosztálya, akkor tényleg nem tudom eldönteni, hogy Charlie vagyok vagy nem vagyok Charlie.

„Vizsgálat indult azon személyekkel kapcsolatban, akik január 8-án, Wass Albert születésének 107. évfordulóján gyertyagyújtással emlékeztek az íróra Székelyudvarhelyen, az Emlékezés parkjában felállított Wass-szobornál” – olvasom Jánosi András cikkét a Székelyhon portálon. A cikk után egy komment: Je suis Wass Albert! Most már nekem is könnyebb eldöntenem: Je suis Wass Albert – Wass Albert vagyok! De lehetnék Nyirő József, SIC-pannó Sepsiszentgyörgy főterén, vagy éppen székely zászló valamely épületen.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Eötvös József

A nap mikor...

*A nap mikor leáldozik,
Pirosan áll az ég határa, –
Mohács- s Budánál vérezél
Magyar! – hazádnak alkonyára.
Az éj ha jön, oly bús a táj
A kelő hold halvány világán, –
Mikor e honra éj borúlt
Félhold mosolygott pusztulásán.
De hajnal jó a hold után,
S ragyogva új nap kél egünkön; –
Leszállt a hold, s mért nem ragyog
Hát új nap ismét nemzetünkön?*

1839

Victor-Marie Hugo

Ha belelapozunk a „szabad enciklopédiába”, **Victor-Marie Hugo** neve mellett ezt olvashatjuk: francia romantikus költő, regény- és drámaíró, politikus és akadémikus.

Victor Hugót leginkább regényíróként ismerjük. Ki ne olvasta volna **A párizsi Notre-Dame, A nevető ember, A nyomorultak** című regényeket? Kevesebbet tudunk politikai tevékenységéről.

Habár édesanyja royalista szellemben nevelte, fokozatosan rájött a demokrácia jelentőségére, és az emberbarát, liberális demokrácia szószólójává vált.

Elszántan küzdött a halálbüntetés eltörléséért, mivel ifjúkorában látott kivégzéseket. Két fiatalkori regényében (Egy halálraítélt utolsó napja – 1829, Claude Gueux – 1834) kiemeli a halálbüntetés kegyetlenségét, igazságtalanságát és hatékonytalanságát. Tisztában volt azzal, hogy az irodalom nem tehet sokat ez ügyben, ezért a francia főrendben, a nemzetgyűlésben, a szenátusban megragadott minden alkalmat, hogy a halálbüntetés ellen agitáljon. Mit mond a törvény? „Ne öl!” Mivel mondja ezt a törvény? Kivégzésekkel! „A halálbüntetés a barbárságot jellemzi örök időktől fogva” – jelentette ki 1848. szeptember 15-i beszédében az alkotmányozó nemzetgyűlés előtt.

Ami a rabszolgotartást illeti, kortársaihoz hasonlóan, előítélettel tekintett a fekete bőrű lakosságra, és 1848-ban meglepő módon nem nyilatkozott a rabszolgotartás eltörlésekor, kegyelmet kért John Brown számára. 1859. december 2-án nyílt levelet küldött Guernsey-ről az amerikai sajtónak, melyben mintegy előre megjósolta az amerikai polgárháborút. Az Egyesült Államokban elmarasztalták Hugót a levél miatt. „... Igen, tudja meg Amerika, és gondolkozzon el azon, hogy sokkal borzalmasabb lesz, ha Washington megöli Spartacust, mint amikor Káin ölte meg Ábelt.”

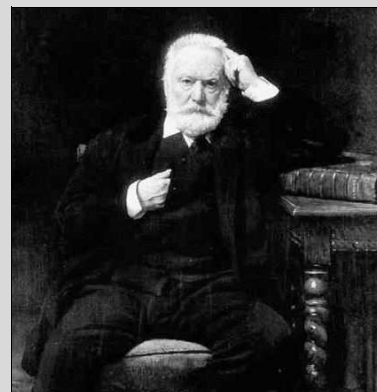
1849. augusztus 21-én ő elnökölte a párizsi békekongresszust, megnyitóbeszédében **felvetette egy jövőbeni Európai Egyesült Államok gondolatát**.

„Tételezzük fel, hogy Európa népei, félretéve a kihívásokat, féltékenységet, gyűlöletet, szeretettel viseltetnek egymás iránt. Tételezzük fel, hogy embernek nevezik elsősorban önmagukat, s csak másodsorban franciának, angolnak vagy németnek. S ha a nemzet hazát jelent, akkor az emberiség egyetlen családot alkot. ...s a háborúkra kiadott óriási nagy összegeket állítsák a béke szolgálatába. Teremtsenek belőle munkát, tudást, költsék az ipar, a kereskedelem, a közlekedés, a mezőgazdaság fejlesztésére, tudományokra, művészetekre. Próbálják csak elképzelni az eredményt! ...A világ arculata meg fog változni.”

A 20. század második felének kellett eljönnie, hogy ezt a gondolatot újra elővegyék, és elfogadják.

Élete végéig bírálta a társadalmi osztályok meglétét. Az általa elnökölt utolsó nyilvános gyűlésen kijelentette: „A társadalmi egyenlőtlenségek még mindig megvannak. Iszonyatos ez a probléma, de rendkívül egyszerűen lehet megfogalmazni: vannak gazdagok és vannak szegények”.

Forrásanyag: WIKIPÉDIA – A szabad enciklopédia (FAGY)

Victor-Marie Hugo

- 16-án (1926) halt meg **Nagy Károly** református püspök.
- 17-én (1892) született **Lám Béla** író.
- 18-án (1546) halt meg **Luther Márton**, a protestáns reformáció szellemi atyja, lelkész, reformátor.
- 18-án (1825) született **Jókai Mór** író.
- 19-én (1775) született **Bolyai Farkas** matematikus.
- 20-án (1917) született **Xantus János** földrajztudós, földrajztanár.
- 21-én (1901) született **Kacsó Sándor** író, szerkesztő, közíró, tanulmányíró.
- 22-én (1712) született **Bod Péter** református lelkész, irodalomtörténész.
- 23-án (1443) született **Hunyadi Mátyás**, az igazságos Mátyás király.
- 23-án (1821) halt meg **Fazekas Mihály** költő.
- 24-én (1811) halt meg **Bessenyei György** író, költő, a magyar felvilágosodás egyik meghatározó egyénisége.
- 24-én (1836) hunyt el **Berzsenyi Dániel** költő.
- 25-én (1888) született **Tavaszy Sándor** filozófiai író, református teológiai tanár.
- 26-án (1802) született **Victor Hugo** francia romantikus költő, regény- és drámaíró, politikus és akadémikus.
- 27-én (1865) halt meg **Jósika Miklós**.

**Februári
eseménynaplár**

Híres magyar tudósok, feltalálók, felfedezők (26.)

GÁSPÁR FERENC, A VILÁGUTAZÓ ORVOS

1861. június 9-én született Szilágysomlyón. A kolozsvári uni-tárius kollégium elvégzése után a bécsi orvosi karon szerzett doktori oklevelet. Friss diplomásként 1886-ban lépett az Osztrák–Magyar Monarchia haditengerészetének szolgálatába. Csaknem két évtizedes hajóorvosi munkája alatt hét évig mint fregattorvos működött, majd kereskedelmi hajókon több alkalommal bejárta mind az öt világrészt. Eljutott a Földközi-tenger, az Indiai-óceán, az Atlanti-óceán és a Csendes-óceán magyar ember által ritkán látott szigeteire is.

A *Hét év tengeren* című könyvében így emlékezik életének erre a szakaszára: „*Tengeri tapasztalataim ezen idő tájt még nagyon fogyatékosak voltak. A legnagyobb víz, amit a tenger előtt megismertem, a Szamos volt meg a Duna Bécs alatt. Hajózási tapasztalataim pedig ott állottak, ahol még diákkoromban: a hazulról elcsent kenyérdagasztó teknőben tettem többi diáktengerész pajtásom társaságában nagyszabású kirándulást a Krasznán, a malomtól le egészen a Dobby kertig.*” Ilyen tapasztalatok birtokában kezdte meg hajóorvosi

szolgálatát a Sirály nevű háromár-bocos korvetten.

1887-ben került át egy modern hadihajóra, ahol hét évet töltött, s mint élete legszebb korszakára emlékszik vissza erre az időre az 1892-ben Szegeden kiadott *Negyvénézer mérföld vitorlával és gőzzel* című könyvében, melyet 1903-ban *Hét év tengeren* címmel bővített kiadásban adtak ki újra. A könyv olvasmányos leírás a fából épült vitorlások korszakából, átmenet a páncélos, gőz hajtotta hajóóriások korába. A szórakoztatáson kívül volt egy másik célja is: remélte, hogy könyvével legalább egy tucat magyar fiút terel a tengerre.

Hasonló indítékok készítették élte fő műve, *A Föld körül* hat kötetének megjelentetésére is. 1892-től kereskedelmi hajók orvosaként szerzett ismereteit, élményeit tette közkinccsé hat kötetben.

Utazásának java részét a XIX. század végén tette. Az ezeken szerzett észrevételeket az előbbieken már említett és más művekben, díszes munkákban tette közzé. Ezek szép leírásaik, valamint népszerűen elbeszél tudományos tartalmuk miatt koruk igen kedvelt olvasmányai voltak. A szemtanú hitelességével mutatta be a XIX. század tengerészetét, az akkori idő egészségügyi helyzetét. Részletesen leírta a Földközi-tenger szigeteit, a Kanári-szigeteket, a karibi térséget. Nagy megjelenítőerővel mutatta be Észak-Brazíliát, a Pará környéki dzsungleket. Igen érdekes az Amazonason felhatoló tengeri dalgályhullámok és a folyóvíz küzdelmének, a „porocának” a leírása. Beszámolójából megismerhetjük a XIX. század végi dél-amerikai városokat, az uruguayi és az argentinai pampákat, a Falkland-szigeteket, a Magellán-szorost, a Tűzföldet, a chilei Atacama-sivatagot. Érdekfeszítő

leírásokat közölt Afrikáról, Ázsia számos országáról.

Művei a természettudományos ismeretterjesztés kiemelkedő alkotásai. Szakmájából fakadóan különös figyelmet szentelt a különböző trópusi betegségek elterjedésére, okaira és kezelési módjaira.

Hajóorvosi pályafutása befejeztével Budapesten telepedett le. A Kereskedelem- és Iparügyi Minisztériumban a munkásbiztosítás orvosügyeinek lett a referense. Munkája mellett maradt ideje újabb könyvek megírására, élménybeszámolók tartására is. Újabb könyvét a földrajzi felfedezések történetének szentelte.

1912-ben Budapesten kiadott *A fehér ember útja (Columbustól Pearyig)* című kétkötetes munkája „eredeti kútfők nyomán” a világ leghíresebb tengeri és szárazföldi utazóit tárgyalja, köztük a magyar világjárókat is.

Betegsége, magánélete és munkahelyi konfliktusai felőrölték az egykori nagy utazó lelkierejét. A kínok elől 1923. július 12-én a halálba menekült.

(folytatjuk)

CSERNÁTONI JÓZSEF

A Sirály naszád

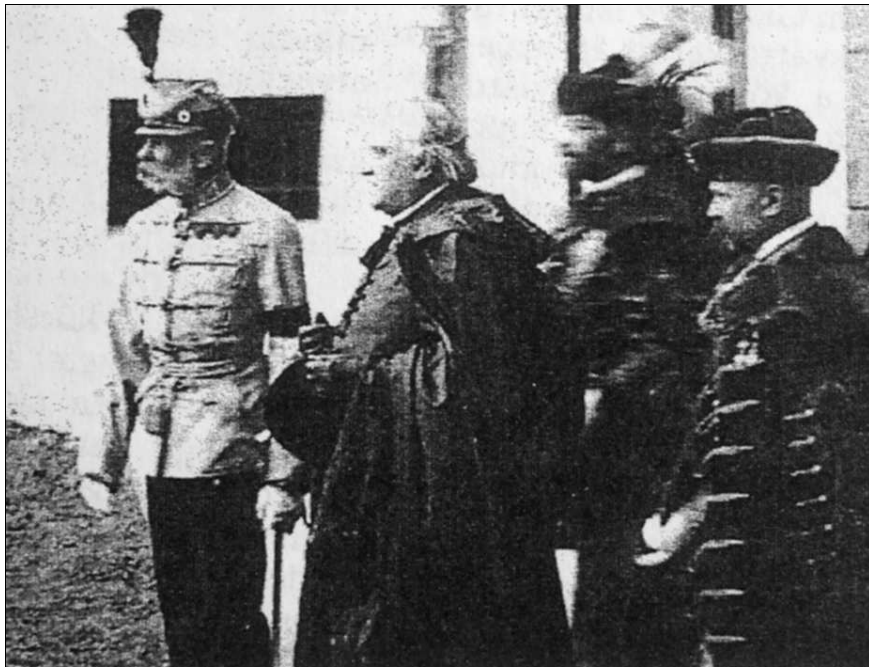
KELEMEN LAJOS DR. GIDÓFALVY ISTVÁN (14.)

Már az eddig elmondottakból is láthattuk, hogy Gidófalvy István társadalmi és egyházi működésében mily jelentékeny tényező volt a görgényi református egyházmegyei református papság.

Csakhamar ugyanilyenné vált a szövetkezeti mozgalom megindításában is. Itten ez a mozgalom eleinte csak tapogatózva, óvatosan, mondhatni elég körvonalazatlanul és határozottabb célkitűzés nélkül indult meg. Gidófalvyt a tenni és segíteni akarás indította, s a cselekvés útjára már messzire előrehaladt, mikor célkitűzését 1894-ben a Görgényi Református Egyházmegye vezetőségével határozottabban, írásban is külön leszögezte. Addig a talaj előkészítését munkálta, s ebben is főtámogatói a papság és tanítói kar fogékonyabb középkorú és fiatalabb elemei voltak. Ezekkel helyenként s időnként kiment egy-egy faluba, és ott a református iskolatekermében, vagy néhol a templomban összegyűjtött népnek hirdették elgondolásukat a sorsuk javításáról, s itt mindig a szövetkezeti gondolat ismertetése és megértése volt a tengely és a cél.

Nagy szerencsénk volt aztán, hogy akkor az erdélyi református egyházkerületi püspöki székben messzire kimagasló, tettvágó, vezérségre termett, lánglelkű püspök ült: szemerjai Szász Domokos, Szász Károlynak, az 1830-as és 1840-es évek erdélyi országgyűlésének szabadelvű, haladó szellemű ellenzéke vezérének méltó fia.

Szász Domokost 1885. május 26-án választotta meg az erdélyi református egyházkerület püspökévé, s megválasztása új vért jelentett a megfagyott erekbe. Már püspöksége első évében bejárta nagy egyházkerülete közvetlen püspöki vizsgálat alá tartozó városi egyházközségeit, s attól kezdve megindult a zsidótagokban a vérkeringés, az álmot ébredés, aztán mozgás váltotta fel. A püspök szervezetet alkotott az egyházi középítkezésekre, egyházkerülete érdekeltjeit bevonta az országos református özvegyi és árva-gyámintézet kereteibe, és az elesett egyházközségek és szórványok felsegítésére szövetkezett az akkor új

Ferenc József osztrák császár és magyar király, Szász Domokos református püspök társaságában

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesülettel (EMKE), s az országban élő hívek gondozására körlelkességeket, a református gyermekek tanítására iskolákat szervezett.

Gidófalvy István Erdélybe telepődése nagyjából egybeesett Szász Domokos püspöki működésének kezdetével. Ő már kolozsvári tanuló gyermek korából ismerte az akkor még pályája kezdetén levő Szász Domokost mint fiatal kolozsvári református lelkészt. Most célkitűzéseit és munkásságát látva, szívvel-lélekkel megértő követőinek sorába lépett, s mind lelkesebb és odaadóbb híve lett e valóban kiváló, nagy ember sokban varázslatos személyének és terveinek. Szász Domokos testileg-lelkileg hatalmas vezéregyéniség, ragyogó szervezőtehetség, maga a megtestesült akaratérő volt. Céljai elérésében nem ismert akadályt, s nemegyszer kis látókörű, akadálygördítő ellenfeleivel szemben – ha kellett – erőszakot is alkalmazott. De ezt sohasem önérdékből tette, ilyenkor nem törődött azok szidalmával, kik nagy céljai elé akadályt vetve rosszul jártak. Ő 1885-től lánglélekkel és vaskézzel dolgozott ezer tenniva-

lója özőnében, s óriásként állott a küzdőtéren, hogy egyházának és népének megmentésére – ha kell – még az emberfeletti is megkísérelte. Mint ifjú látta Nagyenyed és sok más egyházközség üszkeit, ismerte az 1848-49-es vérzivataros harcok szörnyű pusztításait, s tudta, hogy ezek helyrehozása vagy csak pótlása is szinte emberfeletti feladat. Látta, hogy az 1867-es és azt követő években bekövetkezett pénzügyi bajok nemhogy új alkotásokra, de még a romok rendbe hozására se biztatták sokkal. De érezte, sőt tudta, hogy a tespedés halálba süllyeszti egyházát és vele a magyarság százazreit. Ezért próféta messzelátással, lángoló egyház- és fajszeretetével, óriási tett- és akaratérővel elszántan új életre, áldozatokra és nagy tettekre hívta fel egyházát. Ez a rendkívüli szellem- és akaratóriás örömmel látott és várt minden jó irányú alkotómunkást, s évenként mind jobban kibontakozó munkatettei hódolatra és követésre kötelezték mindenkit, akiben a szükség, az erők és a teendők mérlegelésével elég ítélőképesség volt.

(folytatjuk)

Bánffy-est Szászrégenben

Gróf Bánffy Miklósnak szentelte legutóbbi rendezvényét a szászrégeni Kemény János Művelődési Társaság. Kilyén Ilka, Ritziu Ilka Krisztina és Kilyén László színművészek az író külföldre szakadt lányához, Bánffy Katóhoz intézett levelezéséből, valamint Váradi Aranka színésznő, az író felesége

naplójából olvastak fel részleteket. A Szétszórta című összeállítást Kilyén Ilka Magyar Örökség díjas színművész válogatta össze. Bánffy írói és politikai tevékenységéről Markó Béla tartott előadást. A meghitt és színvonalas rendezvénynek a DIO Ház adott otthont.

Böjte Lídia, a Kemény János Művelődési Társaság elnöke köszöntőjében elmondta, elégtétel számára, hogy sok olyan magyar ember él Szászrégenben, akik érdeklődnek kultúránk iránt, s ennek az igénynek a társaság örömmel tesz eleget. A Bánffy-év jegyében számos rendezvény volt Magyarországon, Kolozsváron, Erdély-szerte, s ebbe a sorba illendő Szászrégennek is beállnia. Az emlékévé jegyében meg kell ragadni az alkalmat, hogy Bánffy életműve nagyobb népszerűséget kapjon, hiszen angol, olasz, francia nyelvetterületen szinte jobban ismerik a munkásságát, mint a magyarság. – Ujraolvastam az Erdély-trilógia három kötetét – Megszámláltattál..., És híjjával találtattál, Darabokra szaggattatol –, s újra megfogalmazódott bennem: Bánffy a legnagyobbak közé tartozik. Írásaiban – amit mindenkinek el kellene olvasni – rávilágít arra is, ahogyan a magyar arisztokraták „előkészítették” Trianont. Bánffy a 60.000 holdjával az akkori Magyarország egyik legnagyobb földbirtokosa volt, aki anyagi és erkölcsi támogatás kíséretében vállalta fel a közösségi érdekek képviselését. Író, grafikus, díszlet- és kosztümtervező, színpadi rendező, politikus, Bethlen István kormányának külügyminisztere, az Erdélyi Református Egyházkerület főgondnoka, számos szervezet és egyesület vezetője, mecénása volt egy személyben. Jog- és államtudományokat tanult, majd doktori címet szerzett. Bánffy Miklós 1873-ban Kolozsváron született és 1950-ben Budapesten, nagy szegénységben hunyt el – mondta el bevezetőjében Böjte Lídia.

Bánffy Miklós életművét, írói, politikusi, közéleti munkásságát, emberi nagyságát egy est keretében nehéz összesűriteni, azonban pályája lényeges mozzanatainak felvillantásával Szászrégenben mégis sikerült.

A színművészek által felolvasott részletek Bánffy utolsó éveit ölelték fel 1944 karácsonyától 1950-ben bekövetkezett haláláig. Ezek az évek a gyötrődés, a betegség, a reményvesztettség, a kétségbeesés, az egyetlen lánya, Kató utáni sóvárgás, a teljes elszegényedés és kirekesztettség időszaka volt, amikor vagyontól, méltóságtól, családtól megfosztottan kellett élnie.

– Bánffy Miklóst, ezt a nagy embert, aki híres író, festő, díszlet-, jelmez- és épülettervező, és minden művészetek tudója volt, aki olyan művelt volt, hogy nem tudok másikat hasonlót, aki ennek az országnak főispánja volt, főrendházi tag, képviselő, a Nemzeti Színház és Opera kormánybiztosa, külügyminiszter és mit tudom én még mi minden volt, ezt a nagy embert senki sem tekintette sajtát halottjának. Sőt, elhúzódtott

Markó Béla Bánffy politikai munkásságáról beszélt Fotó: Nagy Attila

mindenki tőle, mint a bélpoklostól, mert hogy Bánffy gróf volt. Végül a református egyház, amelynek főgondnoka volt, adott a temetéshez 1500 forintot... A Farkasréti temetőbe temettem, Budán, mert ott szebb és olcsóbb. Ravasz László püspököt, aki akkor már visszavonultan élt Leányfaluban, kértem meg: ő temette. Gyönyörűen beszélt. Azt mondta: Fényt és gazdagságot, mindent adott neki az Úr. De mi volt mindez a szellemi kincsekhez képest, melyekkel elhalmozta? Mégis pár hónapja úgy jött át a határon (Romániából Magyarországra), mint egy szegény, öreg vándor – írta róla felesége, Váradi Aranka.

Markó Béla úgy értékelte, hogy e hatalmas személyiség életpályája, életének utolsó szakaszában bekövetkezett reménytelen helyzete, a szétszaggatott család sorsa annak tükre, ami velünk, nemzetünkkel, az erdélyi magyarokkal a XIX–XX. században történt. Bánffy Miklós nagy szolgálatot tett saját nemzetének, Erdélynek, és rendkívüli módon járult hozzá a román és a magyar nemzet – mindmáig sikeresnek nem mondható – közeledéséhez. Ő mindent megtett, hogy párbeszéd kezdődjék el, hogy tárgyalásztal mellett intéződjék a két nemzet viszonya – mondta többek között előadásában Markó Béla.

Végül a szervezők azt próbálták tisztázni, miért pont tavaly szervezték a Bánffy-emlékévet, amikor sem születésének, sem halálának nincs kerek évfordulója. A választ nem sikerült megadni, azonban ez nem is lényeges, a fontos, hogy Bánffy Miklós emlékét több rendezvényen felidéztek, hogy alakja méltó helyre kerüljön.

MEZEY SAROLTA – NÉPÚJSÁG

Magyaró

MEGVALÓSÍTÁSOK, TERVEK

Pályázat az utcák rendbetételére

Kristóf József polgármester tisztában van azzal, hogy a község „rákfeneje” az utcák állapota. Ezért készül egy pályázati terv, amelyet januárban nyújtottak be a kormány vidékfejlesztési (322-es kiírás) programjára. Ebbe belefoglalták az összes mellékutca (mintegy 7 km) aszfaltozását, rendbetételét. Tavaly sikerült az egyik utat (Cigány utca) 550 méteren leaszfaltozni, az árkokat kialakítani. Erre azért volt szükség, mert ez volt a legrosszabb a községben, esőzéskor a víz a környékbeli domboldalokról a főútig hozta a sarat. Nemrég helyezték ki az útjelző táblákat. Ezenkívül sikerült három mezei utat lekövezni. Az a gond az aszfaltozással, hogy a községben még nincsen csatornahálózat. Az Aquaserv Rt. 42 települést magába foglaló vidéki hálózatfejlesztési tervében szerepel a község is, azonban a munkálatokat csak 2016-ban kezdik el. Az ütemterv szerint az erre vonatkozó szerződéseket idén kötik meg, majd a három faluban a munkát 2018-ig kell elvégezni. A főúttal és a mellékutcaikkal együtt mintegy 22-25 km hálózatot építenek ki. A beruházás értéke 2,5 millió euró. A község elöljáróinak az a véleményük, hogy emiatt is kár lenne leaszfaltozni az utcákat, hogy aztán feltörjék a csatornázás miatt. A pályázat nyomán megpróbálják úgy ütemezni az útjavítást, hogy a csatornázás után kerüljön sor a kivitelezésre – mondta a polgármester.

Új játszótér

Nemcsak az óvodába járók, hanem a községbeli gyerekek is használhatják azt a játszótérteret, amelyet a polgármesteri hivatal jóvoltából a központban alakítottak ki a község háza saját udvarán. A 40.000 lejes beruházás a területrendezést és a játszótéri bútorzat kihelyezését foglalja magában. Különlegessége, ötletessége az, hogy fatörzsekéből kialakítottak egy asztalt és négy széket, ahonnan rálátni a térre, ahol a szülők, nagyszülők, a kisebb

Új játszótér

gyermekek kísérői helyet foglalhatnak és felügyelhetik a „csemetéket”. A teret kivilágítják, így este is lehet használni.

Jó oktatási eredmények

A magyarói általános iskola szeptember elsejétől felvette Palkó Attila – magyarói helytörténész, tanár – nevét. Nem csak a nevében lett más az oktatási intézmény, amelyben korszerű körülmények között tanulhat a 346 diák. Az iskola két épülettömbjét összekötötték egy bejárattal, ahol kártyás beléptetőrendszert vezettek be. Elkészült a műfüves sportpálya is, amelyre 108.900 lejt fordított a tanács. Ugyanakkor nemcsak a községben szereltek fel térfigyelő kamerákat, az iskolában a folyosókra és az udvarra is került, ezáltal is növelve a biztonságot az oktatási intézményben. Idén az épület előtti zöldövezet is megújul. Egyelőre lebontották a kerítést, majd tavasszal hozzáfognak a térrendezéshez. Parkolóhelyeket, majd két szobornak is otthont adó zöldövezetet alakítanak ki. A térkövezést segíti, hogy a község kapott Cigándtól – magyarországi testvértelepülés – egy térkőkészítő gépet, így ezzel olcsóbban állíthatják elő a járdák burkolóköveit. Nemcsak az iskola elé, hanem a község járdáira is jut majd belőle. Az iskola előtti park terve készül, az idei költségvetésből különítenek el pénzt erre. Nemcsak a községközpontból, hanem Fickórol és Holtmarosról is ebbe az iskolába járnak a gyerekek. Szállításukról – óraműpontossággal – az iskolabusz gépkocsivezetője gondoskodik, aki egy tanár társaságában naponta reggel felveszi, majd délben hazaszállítja a gyerekeket. A jó körülmények meg is hozzák az eredményt. S hogy csak néhány példát említsünk, december 6-án a szászrégeni Al. Ceuşianu általános iskolában a II–V. osztályosok számára szervezett magyar anyanyelvi vetélkedőn (Fürkész verseny) Magyarót öt negyedik osztályos képviselte, közülük hárman (Takács Delinke, Vita Nikolette és Varga Magdolna) továbbjutottak a megyei szakaszra. A harmadik Gombkötő Rózsika és

Verseny közben

Fotó: Vajda György

a másodikos Simon Dorottya is ott lehet a megyei megmérettetésen. December 13-án a marosvécsi Kemény János Általános Iskolában szerveztek olvasás- és dramatizálásversenyt, ahova szintén a IV. osztályosok jelentkezhettek két csapattal. Az Észbontók és a Nyelvtörők három-háromtagú együttese mérte össze tudását 12 csapattal. A szoros küzdelemben a harmadik helyre kerültek az Észbontók (Takács Delinke, Ördög Antónia, Vita Nikolette) és a Nyelvtörők (Baki Evelin, Dali Renáta, Dali Brigitta) az ötödikre, így az Észbontók is ott

lehetnek a márciusban Marosvásárhelyen szervezendő megyei szakaszon.

Szilágyi Erika tanítónő büszkén újságolta, hogy ezek az eredmények nem véletlenek, hiszen a jó körülményeknek köszönhetően tudják felkészíteni a gyerekeket, akik közül sokan VIII. osztályig maradnak, majd ezt követően igen nagy arányban jutnak be jó nevű szászrégeni és marosvásárhelyi középiskolákba.

VAJDA GYÖRGY (NÉPÚJSÁG)

Az igazi boldogság

Habár már javában benne vagyunk a farsang időszakában, térjünk vissza egy-két gondolat erejéig az elmúlt esztendő karácsonyához. Ilyenkor az ember nosztalgiazik, számadást és terveket készít, s egy kicsit befelé fordul, mert élete másról is szól, mint amit a mindennapokban általában tesz. Bár nem vagyunk egyformák, mégis hasonlítunk egymásra. Ebben az ünnepi időszakban sokat gondolunk családunkra, a békére, a nyugalomra és legfőképpen a szeretetre. Ilyen gondolatokkal alakult Szászrégenben egy csapat, egy nagyszerű összefogás a szászrégeni RMDSZ és az ide tartozó nőszervezet, a radnótfajai református egyházközség és az emellett működő Diakónia Keresztény Alapítvány szászrégeni fiókja között, amelyek önzetelenül cselekedtek, adakoztak, hogy a karácsony szelleme eljusson a gondterhelt életvitelű családokhoz is. Hatvan családhoz sikerült eljutni, mosolyt csalni arcukra.

Köszönet az adakozó szászrégenieknek a gyors összefogást, az odafordulást a közös eszméhez. Az ünnep előtt 24 karácsonyfát, a nőszervezet, illetve óvodások által készített díszeket, az egyedülállóknak süteményt, a gyerekeknek játékot, ruhát vittek. Karácsony után a

Diakónia Alapítvány 115 alapélelmiszert tartalmazó csomagot adott át az RMDSZ-nek, amely azt eljuttatta 80 rászoruló családnak. A kiosztás szervezetten történt, érzelmekkel küszködve, hol meghatódtnan figyelve, hol könnyeket nyelve. Újraértelmezték az életet egy nagymama előtt, akinek két napja kenyérré sem telt, 11 unokáját neveli, és most volt először karácsonyfájuk, vagy egy anyuka előtt, akit meglepett, hogy karácsonyfát kapott, és hálából ő is egy kis csomagot készített. Aki kap, az adna is. Zavarba jöttek az adakozók, de elgondolkozva nyugtázták: jó, hogy lehetőség volt cselekedni és adni.

Nagyobb boldogság adni, mint kapni? Talán mindkettő jó dolog, de úgy gondolom, minél erősebb valakiben a vágy, hogy adjon, annál boldogabb ember lehet. Ne vesszen el az adakozás öröme, figyeljünk egymásra, váljék megtapasztalhatóvá ne csak karácsonykor, hanem egész évben. Vegyük észre az egyedülálló özvegy szomszédot, vagy a gyerekeit egyedül nevelő anyákat, nagyszülőket, és ha mást nem is adhatunk, sokszor egy jó szó is sokat segít embertársainkon.

MENYEI ILDIKÓ

Három lovas szekér

Az első lovas szekér köves, kavicsos, mosdótálcátú földúton mozgott a kicsi falutól egy nem nagyon nagy város felé. A bogos, repedezett szekérrúd mellett, kétfelől, két gyenge, szürke kanca lépkedett, s amint poroszkált, húzott azon a harminc kilométeren, a farkával nem legyezett, fehér foltos fejét azonban le-lelógatta szinte az utca poráig. Bólintgatott a két állat, s szomorú volt, mintha az az út a falutól a városig kierőszakolt lett volna. Testükön a kantár és a hám nem szíjból, hanem gurtniból készült, s foszladozó volt, elkoszolódott. A szekér könnyű volt. A jobb első kereke ugyan előre gurult az is, miközben szédelt, kacskaringózott. Fölötte a lócs mintha szökni szeretett volna egy alkalmas helyen, csak úgy kapaszkodott a saját vasába. A szekér első ülésén, egy rongyos deszkán, a tulaj ült. Apró ember volt, bajusztalan, borotvátalan, szomorú szemű, de nem komor. Oda-odalóttintette a korbácsot a lovak testére, meg-

megrándította a gyeplőt, meg-megfogta, s tartogatta a törött lócsöt, ráncolgatta homlokát a hibás kerék miatt, szót azonban ki nem ejtett a száján. Nő ült a tulaj mellett. A féltestvér hűg. Az özvegy. A szülőfalujából menekülő asszony. Menekült, mert abban a faluban jóembere senkije, csak ellensége volt. Hiába a három fiú féltestvér. Nem segítették. Megpofozták inkább, ha egy csirkéhez, valamihez hozzányúlt. A báty, hát ő sem volt ugyan angyal, de ördög sem. Az öcskösek. Azok voltak gonoszak. Menekült hát az asszony. A bátyja szekereire ült, oda az első ülésre, és nagyon sírt volna, az első úti méterektől az utolsóig zokogott volna, de ahhoz már ereje se, könnye se volt. Kicsi fiát a szekér derekába ültette szalmára. Melléje pedig a keresztapai ajándékot: a kendős malacot. Maga az asszony sem beszélt egy szót sem azon a harminc kilométeren végedes-végig. Az út két szélén szomorúfüzek sorban kopaszon, levéltelenül. Tőlük ben-

nebb terjedelmes, csupasz mezők. Azokon túl pedig egy kivicsos-kavicsos, sekély sodrású, tiszta vizű folyó. Nem festmény. Valóság... Megérkeztünk, mondta az asszony odabent a városban egy magas deszkakapu előtt. A szekér megállt. Leszálltak. A kapun át csak az asszony meg a kicsi fia lépett az udvarba, onnan a házba, az egy szobába, abba, amelyikben a pincébe járó fedetlen lyukon kívül semmi, de semmi se volt.

A második lovas szekér, mint egy derék hógörgeteg, úgy rohant volna a városból húsz kilométerre, valahová a Balaton-partra, piciny faluba. A szekér sima rúdja mellett, kétfelől, két piros mén ügetett. Testükön a kantár, a hám és a gyeplő is jólérről mondikált. Na de ne má', és nini, mi a kutykurutty? A kantár s a hám felvirágozva. Itt egy rózsa, ott egy másik, amott egy szál szakított orgona. Mondom, erősek, szilajak voltak a mének. Trappoltak volna, vágtaztak volna, s a szekér igencsak kibírta volna azt a hajrát, a lovak azonban lépésben rövidíthették a kilométereket a faluig, hiszen erősen randa volt az út. Rázott volna, dobált volna ide-oda a kocsi, ha a mének vágtazhattak volna. Nem vágtazhattak, mert a margarétás kalapos tulaj szigorúan tartotta a gyeplőt a kezében, s annyiszor hógatott, ahányszor hógatnia kellett. A szekér első ülésén maga a tulaj ült egyedül. Onnan nézett egyszer-egyszer hátra, a hátsó ülésre, a fiatalemberre meg a fiatalasszonyra, a friss házásokra, a még majdnem gyermekekre, akiket a városból egy kicsi faluba vitt a Balaton mellé, s akiknek minden mozdulatán ott volt váltig az egy nappal azelőtti lakodalom. A fiatalember friss tanár volt, a fiatalasszony friss tanítónő. Hát mit nekik ronda, régi emlék, nyikorgó szekér, visongó malac? Ültek, csak ültek a hátsó ülésen, csúszkáltak egymásnak, és fogták, simogatták, szorították egymás kezét végedes-

végig azon a húsz kilométeren. Én soha el nem engedem a te kezedet, ezt a fiatalember mondta asszonyának. Én soha el nem engedem a te kezedet, ezt a fiatalasszony mondta férjúrának. Boldogok voltak. Boldogságukon az se volt folt, hogy a szekér derekában csak egy párna meg egy paplan fészkel, valamennyi edény s evőeszköz zörgött, a fiatalasszony retiküljében pedig csak tízezer forint volt, az is a szekeresnek a fuvarért. Zsuzsika néni, a porta mamija fogadta a tanár urat és a tanító nénit, mikor megérkeztek az előre kiválasztott lakáshoz. Segített behordani ezt, azt, mindent a szekérből a lakásba. Bocsánat! A teljesen üres egy szobába. Hát milyen tanárok ezek, hogy semmijük sincs? Ezt Lajos bácsi, a porta papája kérdezte, és kedvesen kacagott. Hát ezek magyar tanárok, mondta Zsuzsika néni, és azonnal intézkedett, jól mondom, intézkedett, hogy kétszemélyes, púpos szalmazsákos ágy, fedeles fakanapé, asztal, székek, szekrény, tükrös mosdó meg leres, füstcsöves sparthert legyen abban a szobában.

A harmadik lovas szekér, az szállította a tanár urat, a feleségét s az ő kicsi, huncut fiukat a Balaton mellől a Somló alá dimbesdombos faluba. A fuvarozó két lóról semmi különös, hacsak az nem, hogy a hajszásnak csilingelő csengő lógott a nyakán, és úgy csilingelt, ahogyan a júniusi ballagáson. A kocsis becsületesen közepkorú volt, lótenyésztő, a szekér kemény, mint a gazdája, mindene megvolt, s mindene ép. A derekában ágynemű, ruha, edények, több, mint ama másik szekérben. A kocsis az első ülést nyomta. A tanár úr s a felesége a hátsó ülésen töprengett, kicsi fiát fogta közre. Na és hát mi a nátha? A szekér két oldalán, jobbrul s balrul, iskolások: néptáncosok és kézilabdázók, de szülők is lépésben, integettek, búcsúzkodtak. A tanár úrék költöztek, végleg elhagyták a fa-

lut. (Már csak két hét volt abban az esztendőben iskolakezdség, szeptember 1-ig, amikor ama Somló alatti kicsi falu polgármestere felkereste a tanár urat. Az általános iskolában jöttek össze, s ott, ide bemutatkozás meg oda, a polgármester mindent elsorolt, amit a tanár úrról tudott. Azt is, hogy a munkában fegyelmezett, társainak példamutató, a magyar irodalom és nyelv tanítása terén pedig országos első helyezettjei vannak. Néptáncsoportot vezet önkéntesen és kézilabdacsapatot edz jószántából. Tiszta szívből, őszintén gratulált. A tanár úr megköszönte az elismerést, de nem tudta mire vélni. Hanem a polgármester kitegette lapjait. Ezt mondta: Tanár úr, én tisztelettel meghívom önt, hogy iskolaigazgató legyen nálunk.) A lovas szekér oda érkezett meg, ahová elindult. S ha megérkezett, mindent lepakoltak róla a háromszobás, konyhás, fürdőszobás szolgálati lakásba. Drága jó Istenem! A fiatal feleség, az édesanya sikoltott. Drága jó Istenem! A tanár úr, bocsánat, az igazgató úr csapta össze két kezét, és ő is attól, amitől a felesége sikoltott. Attól, hogy a konyhában konyhaszekrény, hűtőszekrény, mosogatógép, vízforraló, kenyérpirító, mikro s még mi minden volt. Attól, hogy az ebédlőben kihúzható asztal, nyolc szék, tálaló s könyvespolc volt. Attól, hogy a hálószobában franciaágy, éjjeliszekrények, színes televízió meg olvasólámpák voltak. S hát még a gyermekszoba, s hát még annak a berendezése! A konyhában, az asztalon, pezsgő és virág. Az ajtóban a polgármester. Beszélt. Azt mondta, erőt, egészséget, sikeres munkát az igazgató úrnak, s a feleségének szintén. Hozzátette: a lakás teljes berendezése az igazgató úréké. Persze, nem holmi hűséggrasztónak, így mondta: nem holmi hűséggrasztónak, hanem kamatmentes részletterítésre...

RÉTHY ISTVÁN

A farsangról

A **farsang** a vízkereszttől (január 6.) hamvazószerdáig, a nagyböjt kezdetéig tartó időszak elnevezése, amelyet hagyományosan vidám lakomák, bálók, mulatságok, népünnepélyek jellemeznek.

A farsang csúcspontja a **farsang farka**. Ez a farsangvasárnaptól húshagyókeddig tartó utolsó három nap, ami nagy mulatságok közepette valójában télbúcsúztató is.

A farsang a párválasztás időszaka volt és egyben fontos „esküvői szezon”, mivel a húsvéti böjt időszakában már tilos volt esküvőt tartani.

A **farsangvasárnap** a farsangi időszak végén lévő farsang farkának első napja. Számos helyen ezen a napon tűzték a legények kalapjukra a kiválasztott lányok bokkrétáját. További elnevezései: csonthagyóvasárnap, ötvenedvasárnap, sonkahagyóvasárnap, hathagyóvasárnap, kilencben hagyó harmadvasárnap stb. Hétfő a farsang farkának középső napja. Gyakran ezen a napon tartották az **asszonyfarsangot**. Ezen a napon a nők korlátlanul ihattak, zeneszó mellett nótáztak, férfi módra mulattak. Ezután húsvétig már tilos volt az esküvő, a tánc és a vigadalom. További elnevezései: húshagyóhétfő, böjtelőhétfő.

A **húshagyókedd** a farsang és egyben a farsang farkának utolsó napja. A farsangtemetés időpontja. Ezen a napon általában szalmabábut vagy koporsót égettek, jelképesen lezárták a farsangot és a telet.

A mohácsi busójárás

Fotó: FAGY

A húshagyókeddet követi a **hamvazószerda**, ami a 40-napos nagyböjt kezdete. A keresztények ilyenkor nem esznek húst, és befejezik a mulatozást, 40 napig, húsvét vasárnapjáig böjtölnek.

Magyarországon a farsang legnevezetesebb eseménye a mohácsi busójárás. Környékünkön számos bállal ünneplik a farsangot. Vidékünkön Beresztelke, Holtmaros, Disznajó, Magyaró azok a települések, ahol napjainkban is él a farsang farki szokás és a farsangtemetés.

FAGY

GAZDAG ERZSI

Itt a farsang

*Itt a farsang, áll a bál,
keringőzik a kanál.
Csárdást jár a habverő,
bokázik a máktörő.*

*Dirreg, durrog a mozsár,
táncosra vár a kosár.
A kávészem int neki,
míg az őrlő pergeti.*

*Heje-huja vigalom!
Habos fánk a jutalom.
Mákos patkó, babkává,
értük van a parádé.*

CSÓÓRI SÁNDOR

Farsangi kutyabál

*De érdekes volna,
ha kutyabál volna,
s farsangnak napján
minden kutya
bálba gyalogolna,
nagy kutya is,
kis kutya is,
kit csíp még a bolha.*

*Komondor kényelmes,
lassú táncot ropna,
Puli Pali csárdást,
ahogy meg van írva;
sötét szőre, bozontja
a szemébe lógna.
Csau csacsacsázna,
a foxi bokázna,
a többi vén kutya meg
leülne a hóba.*

SZABÓ ZOLTÁN

Alarc mögött...

*Farsangi bál, jelmezek,
senkit fel nem ismerek,
álarc mögé bújt a nép,
mulatunk ma mindenképp.*

*Találékony, ötletes
a sok fura jelmezes:
„Itt táncol a szerzetes,
vele mulat az ezredes”.*

*Eszünk, iszunk, vigadunk,
minden rosszat kihagyunk,
ma éjszaka mindent szabad,
lényeg, hogy jól érezd magad.*

*Így temetjük a telet,
jöhet már szép kikelet,
rügyet hozó március,
ébredező kis cicus.*

Újraválasztották Bálint Benczédi Ferenc püspököt a Magyar Unitárius Egyház élére

Újabb hat évre Bálint Benczédi Ferencet választotta püspökévé a Magyar Unitárius Egyház. A két püspökjelölt, a 2008 óta főpásztori tisztségben lévő Bálint Benczédi Ferenc és a homoródszentpáli Tódor Csaba Székelyudvarhelyen, a Bethlen lakótelepi templomban összegyűlt zsinati képviselők előtt ismertette jövőbeli elképzeléseit az egyházkormányzásról.

A MUE Főtanácsa, a legfőbb döntéshozó és felügyelő egyházi hatóság megválasztotta Farkas Emőd és Boros János főgondnokokat, Gyerő Dávid főjegyzőt, Kovács István közügyigazgatót és a különböző testületek tagjait.

A 62 éves, segesvári születésű, Székelyudvarhelyen nevelkedett, húsz éve Kolozsváron szolgáló Bálint Benczédi Ferencet 2008 decemberében választották meg az Erdélyi Unitárius Egyház élére. Püspöki szolgálata idején valósult meg a – trianoni határok által megosztott –

erdélyi és magyarországi unitáriusok újraegyesülése a Magyar Unitárius Egyház keretében. Az egyházak egyesülésére az is lehetőséget teremtett, hogy a 2010 júniusában elhunyt Rázmány Csaba magyarországi unitárius püspök helyett a magyarországi egyházkerület nem választott új püspököt.

Az unitárius egyházat az 1520 körül Kolozsváron született Dávid Ferenc erdélyi reformátor alapította. Az unitárius vallás lényege, hogy egyetlen isteni személyt ismer el. Az unitárius templomok bejáratánál gyakorta olvasható az „egy az Isten” felirat. Az erdélyi országgyűlés 1568-ban hozott vallásügyi határozata a világon először foglalta törvénybe a lelkiismereti és a vallásszabadsághoz való jogot. Ez pedig az egyetlen erdélyi alapítású magyar történelmi egyház állami elismeréséhez vezetett.

A Magyar Unitárius Egyház

Bálint Benczédi Ferenc püspök

tagjainak száma Erdélyben 65 ezerre, Magyarországon pedig hat-ezerre tehető.

**NÉPÚJSÁG – SZÉKELYHON.RO
PORTÁL**

BARICZ LAJOS

Szebb világról álmodom

*Én szebb világról álmodom a földön,
oly rút az élet ideleenn,
hogy szökésre készlet valami ösztön,
futnék a létből – örök idegen.*

*Olyan életről álmodom a földön,
ahol testvérek mind az emberek,
s ne csak pénz, teljesítmény ösztönözzön,
hol élni szent méltósággal lehet.*

*Én új világról álmodom a földön,
és akarom, hogy mielőbb eljőjjön,
s áradjon bennünk igaz szeretet.*

*Én oly világról álmodom a földön,
hol megszűnik a háború s a börtön,
és békében élnek az emberek.*

Marasztaló

*E széles világon bárhova mehatsz,
elhagyhatod hűtlen az ősi hazát;
hogyha menekülsz, csak menekült leszel.
Vándoréletedben sosem lesz hazád.*

*Lehet simább az út, s a kenyér fehér,
lehetsz te is – talán – könnyen gazdagabb,
és független számos nyűgtől, megkötéstől.
De emlékeidben itt hagyod magad.*

*Új hazádban, majdan, ha nyugodni térsz,
visszahoznak, hidd el, titkon álmaid,
mind-mind ide kötnek régi vágyaid.*

*Domb, völgy, patak, utca, torony, temető...
élők és holtak – ez mind feledhető?
Maradj e földön, hol gyökeredből élsz!*

Presbiteri konferencia Abafáján

Gyakori és gyakorlati kérdések a hitről való beszélgetésben a presbiteri szolgálatban

2014. november 16-án az Abafáji Református Egyházközség adott otthont a Görgényi Református Egyházmegye presbiteri konferenciájának. A 26 egyházközségből mintegy 104 személy (lelkipásztor, gondnok és presbiter) vett részt, a helyi presbiterekkel, gyülekezeti tagokkal megtelt a templom. Stupár Károly marossárpataki lelkipásztor hirdette Isten ígését a Róma 10,9 alapján: *„Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust, és szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz”.*

Az istentisztelet elején az *Uram tehozzád futok...* című ifjúsági éneket hallhattuk az AKRÉ (Abafáji Keresztény Református Énekcsoport) előadásában, igehirdetés után még három énekkel dicsérték az Urat. A házigazda, Magyarosi Levente lelkipásztor köszöntötte a jelenlevőket, majd rövid bevezető után átadta a szót a meghívott előadónak, nt. Lőrincz István marosvásárhely-alsóvárosi lelkipásztornak. Előadónk a hitről való beszélgetés kötelezettségével indította előadását, kifejtve, hogy a keresztény ember, különösképpen ha presbiter is, a másokkal való beszélgetés során kell hogy beszéljen a hit kérdéseiről.

Olyan gyakori kérdéseket válaszolt meg, amelyeket sokszor lehet hallani gyülekezeti tagjainktól. Például vannak emberek, akik azt mondják, hogy a hit másoknak megadatott, de nekik nem. Az ilyen embernek válaszként elmondható, hogy a hitet Isten mindenkinek adja, csak el kell azt fogadni tőle. Azoknak, akik úgy gondolják, hogy Isten a hibás, mert ők nem tudnak hinni, nem kapták meg a hit ajándékát, el kell mondani, hogy Isten a hitet is csak azoknak adja, akik ezt Tőle kérik, s ezért a hitért is imádkozni kell.

Másokat az a kérdés foglalkoztat, hogy ki vannak-e választva vagy sem, vajon Isten kiválasztotta-e őket az üdvösségre, vagy elvetette? Meg kell nyugtatni az ilyen gondolatokkal küszködőket, hogy Isten a hitről és az üdvösségről nem úgy beszél, mint egy elkerülhetetlen végzetről, a biblia egyformán beszél Isten kiválasztásáról és az ember felelősségéről. Ha halljuk az isteni hívást, akkor engedelmeskedjünk, mert Krisztus megígérte, ha valaki hozzá megy, azt Ő semmiképpen el nem küldi. Felelősségünk és kötelességünk a szavát komolyan venni, és engedelmeskedni.

Egy másik gyakori kérdés, hogy vajon az ember hite nem csak a keresztényen nevelés gyümölcse-e, és nem Isten személyes munkája az életében? Ezzel kapcsolatban azt hallottuk, hogy kétségkívül nagy áldás, ha valaki keresztény családban nő fel, mert *„a keresztény nevelés a hitre jutás egyik legáldottabb eszköze”.* Azt is kiemelte azonban, hogy vigyázzunk, mert a hitet nem

lehet örökölni. Mi nem tudunk hitet adni, erre csak a Szentlélek képes, de Isten a mi tanításunkat és hiteles keresztény életünket felhasználhatja családtagjaink hitre jutásában.

Sok olyan emberrel találkozunk, aki régebben hitt, de később valami ok miatt ez a hit megfakult vagy teljesen eltűnt. Lelkes vallásórák, ifisek, felnőtt bibliaórák, buzgó templomba járók voltak, és ez teljesen kimaradt az életükből. Szomorúan kell tudomásul vennünk, hogy ezeknek a száma egyre nő. Amikor ilyen emberekkel beszélgetünk, feltétlenül el kell mondanunk, hogy emiatt mi is szomorúak vagyunk, hogy ők eltávolodtak Istentől, az egyháztól és a gyülekezettől. Eltávolodásuk okát is meg kell kérdezni, és meg kell említeni azokat az áldott alkalmakat, amelyekben részük volt a közösségben, és szeretettel, de nagyon komolyan el kell mondani, hogy ennek a döntésnek milyen súlyos következményei lehetnek, s végső soron az üdvösségük is veszélyben forog. Sok ember azt a választ adja, hogy ő csalódott valakiben, lelkipásztorban, presbiterben, gyülekezeti tagban, és emiatt nem akar a közösséghez tartozni. El kell mondani, hogy kivétel nélkül gyarló az ember, tévedhet, megbotráncolást kelthet, de a mi hitünk nem egy lelkipásztoron, presbiteren vagy más személyen alapszik. Ha emberek képezik hitünk alapját, akkor mindig csalódnunk fogunk.

Előadónk beszélt arról is, amikor Isten keményen megpróbálja az ember hitét. Jöhetnek megpróbáltatások, veszteségek, amelyek mély nyomot hagynak lelkünkben. Vigyázni kell arra, hogy ne közhelyszerű vigaszokat mondjunk, mert ez nem segít. Sokszor jobb a hallgatás, egy kézzorítás vagy ölelés, amely érzékelteti, hogy fájdalmával nincs egyedül. Beszélni kell arról, hogy a próbák, veszteségek nem kerülnek el a hívó embert sem. Mi sokszor nem értjük meg, hogy Isten miért enged meg egy-egy súlyos próbát, de mi ilyenkor is hisszük, hogy Istennek mindennel célja van, és még a rosszat is javunkra fordítja. Sokszor a keserű próbából nagy áldások származhatnak. Gyakran találkozunk a Sátán kísértő ármánykodásaival is, amelyek célja mindig az Istenbe vetett hit gyengítése, az Istentől való eltávolítás. Isten a próba által azt akarja, hogy még közelebb kerüljünk hozzá, s a hitünk megerősödjön a próba által, a Kísértő mindig ennek ellenkezőjén munkálkodik.

Az előadás utolsó gondolataként a hitben való növekedésről hallhattunk, előadónk Kálvin Jánost idézte: *„Amikor a hitnek első cseppje belehullott a szívünkbe, már kezdjük Isten kedves és kegyelmes arcát látni, először távolról és homályosan, de ahogyan növekszünk a*

hitben, ahogy előrehaladunk abban, egyre világosabb és ragyogóbb lesz Isten arca számunkra”. A hitben való növekedés áldott eszközeit használnunk kell: az ige olvasása, az igehirdetéssel való élés, a többi hívővel való közösség, a rendszeres és elmélyült imaélet, az éneklés. Ezeknek a rendszeres használata azoktól az akadályoktól mentesíti életünket, amelyek hitünket gyengíthetik.

Az előadást néhány kérdés követte a hallgatóság részéről, ami kellemes beszélgetéssel folytatódott az ízletes vacsora elfogyasztása közben. A házigazda egyházközösség vendégszeretetét tapasztaltuk meg, és

a családi hangulatban egyik gyülekezetünk gondnoka személyes élményét osztotta meg velünk a hit megvallásával kapcsolatban.

Köszönet Lőrincz István lelkipásztornak a tartalmas előadásért, Magyarosi Levente házigazda lelkésznek a szervezésért, az AKRÉ együttes tagjainak a szolgálatukért, az abafáji presbitereknek és gyülekezeti tagoknak, hogy helyet adtak együttlétünknek és finom vacsorával kínálták meg egyházmegyénk jelen lévő tagjait. Istennek legyen hála és dicsőség!

NAGY-VAJDA LEVENTE LELKIPÁSZTOR

A Görgényi Református Egyházmegye templomai (23.) KOMLÓD

Komlód Szászrégentől 27 km-re nyugatra fekszik a 16. számú megyei úton.

1315-ben villa Komlud, 1504-ben Komlodh néven tűnik fel oklevelekben. 1315-ben Kókényesrenoldi Renold a gyulafehérvári székeskáptalanra hagyja Komlód birtokát. Feltételezhető, hogy káptalani birtok lévén, korán kapott templomot. Ezt megerősíti, hogy Beke Komlóddal azonosítja a pápai tizedjegyzék néhány befizetését: Henrik pap 1332-ben 14 (vagy 16) régi banálist fizet mint de Cladino papja, majd ismét 6 régi banálist, 1334-ben 6 régi banálist, majd 2 garast, 1335-ben 6 régi banálist. Mindenképpen bizonyos, hogy a középkorban temploma volt, amely eredetileg román stílusban épült. A gótikus korban átalakították. Ma is áll. Déli kapuja a 16. század első negyedében készült, mert díszítése már reneszánsz tagolású.

Középkori katolikus lakói a reformáció idején reformátusok lesznek, és ma is azok, a templommal együtt. Kezdetben Komlód Oroszfája filiája volt, majd a 18. században anyaegyház lett. Egyházi jegyzőkönyve 1812-től, számadásai 1784-től, anyakönyvei 1804-től vannak meg. 1892-ben azt jegyzik fel róla, hogy „romladozó és nem sokáig lesz használható”. (Református névkönyv. 1892. 35.) Az egyház és a templom legfőbb támogatói néhai b. e. Báró Radák István és neje, Rhédei Klára voltak.

Ma a Mezőörményesi Református Missziós Egyházközösséghez tartozik Mezőörményes, Mezőseptér, Oroszfája mellett. E négy gyülekezet csupán az 1970-

A komlói református templom

es évek óta alkot egy adminisztratív közösséget, hiszen régen jóval nagyobb magyar közösségek éltek ezeken a településeken. Az egyházközösség lélekszáma 2010. február 20-án 28 lélek volt.

Lelkészei 1888-ig: Bodoki János (1760–1762), Bede Ferencz (1762–1772), Dobai István (1772–1774), Cl. Puis Sámuel (1774), Clarssimus academita (?), Sz. Simoni Ferenczi J. (1784–1792), Nagy Ferencz (1800–1835), Kiss Ádám (1835–1878), Koronka Gábor oroszújajai lp. (1872–1878), Gáll Gábor (1879–1888).

(folytatjuk)

(MAGYARI HUNOR – A GÖRGÉNYI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE TEMPLOMAI)

Valahol Európában (8.)

ÚTINAPLÓ

1976. július 9-e, péntek, a harminc napig érvényes útlevelelünk utolsó napja. Mi még mindig Párizsban vagyunk, a kirándulásunkat nem fejeztük be, ezért elmegyünk a román követségre, hogy meghosszabbítsuk az útlevelet. A követségen egy férfi kedvesen fogad. Mondjuk, hogy útlevelet szeretnénk hosszabbítani, azt ajánlja, hogy két hetet kérjünk, mert egy hét után újra hosszabbítanunk kell, ha még nem értünk haza. Kezünkbe adja a kitöltendő nyomtatványt és kér 100-100 frankot. Ahogy románul töltöm a nyomtatványt, hogy XY régi lakos, a férfi visszakérdez, hogy régi vagyok-e, véletlenül nem petelei? Meglepődve kérdelem, hogy honnan ismeri a mi vidékünket? Bemutatkozik: Cojocarú vagyok, és hogyan ismerném, amikor az apósom solovästrui. Kiderül, hogy amikor én orvostanhallgató voltam, ő párttitkár volt az egyetemen. Itthon az apósa betegként többször járt is nálam. Visszakéri a nyomtatványt, és mást ad (cu taxă redusă), száz helyett csak tíz-tíz frankot kell fizetnünk. A történetek után azt mondtam, nem nagy a világ.

Párizsban Farkas Péter címét keressük. Az ő szülei székelyhodosiak voltak, vasutasok. A fiuk, F. P., fiatalon, tizenhét éves korában, az első világháború ide-

jén vonaton utazott ki Franciaországba, gépészmérnöki egyetemet végzett, feleségül vett egy francia nőt, és van egy fiuk, aki bankár. Tömbházban laknak Párizs központjában. Párizstól 50 km-re van egy kempingtábora, ahová meghívott minket. A tábor több hektáros, be van kerítve, tele gyümölcsfákkal, dísznövényekkel, sok házikóval és egy családi lakással. Személyzet nincs: jön a turista, a családi háztól elveszi a kiválasztott házikó kulcsát, és letelepszik. Távozáskor aztán kitölt egy típusnyomtatványt: személyek száma, ott töltött napok száma stb., leadja a kulcsot, és a megadott bankszámlaszámra átutalja az esedékes összeget. Mi két napot és egy éjszakát töltöttünk a kempingházban, kedvesen fogadtak, jól kipihentük magunkat. Péter bácsi egyik reggel megkérdi, hogy a vadhúst szeretjük-e? Mondjuk, hogy igen, erre veszi a vadászpuskáját, kinyitja a konyhaablakot, és a kertből kiló egy nyulat. Meghívják ebédre. Első fogásnak a vadast ettük, ami nálunk második lett volna, és utolsó fogásként ettük a levest. A lakás fűtése és a főzés is gázzal történik, amit a ház körül egymásba kötött 25-30 aragázbutélia szolgáltat. Farkasné csak franciául beszél, vele Öcsi értekezik.

P. másnap meghívott, hogy

megmutassa a vadászterületét, ami 8-10 km-re van a kempingtől. A vadászterületre a „taligával” megyünk, ami nem más, mint egy nyitott karosszériájú személygépkocsi. A vadászterület egy százhektáros bekerített erdő, hasonlít Ţiriac bályoki vadászterületéhez, ahol évente 2-3 vadászatot szervez a nagyuraknak, bankároknak. A kerítésen kívül több száz méter tűzifa összerakva, amit külön értékesítenek. F. P. gépészmérnök-ként kialakított egy fékrendszert a repülőgépeknek, amit róla neveztek el Farkas Pierre-féle féknek.

Farkas Péter címét a Székelyhodoson született Farkas Gizitól (Baba) kaptuk, aki F. P. testvérenek a lánya. Baba és a feleségem iskolatársak voltak Marosvásárhelyen a zárdában. Baba édesapjának mészárszéke volt Hodoson, ahol finom szopóborjúhúst lehetett vásárolni minden szombaton, amikor baromvásár is volt a községben. F. P. bácsi küldött Babának kétszáz frankot.

Az idő telik, július 10-én 16 órakor búcsúzunk a kedves Farkas családtól, irány Németország, Mainz. A kilométeróra 99.077-et mutat, az eddig megtett távolság tehát 7.090 km.

(folytatjuk)

DR. BARABÁSI KÁROLY NY.
SZAKORVOS

Szereti-e ön a földrajzot? (3.)

A Görgényi-havasokról

A Görgényi-havasok kúpsorait, akárcsak a Kelemen-havasokét, erdős rengetegek borítják, amelyekben háborítatlanul élnek az erdei vadak: őz, szarvas, vaddisznó, fajdkakas, mókus, barnamedve, vadmacska, a „Kárpátok tigrise”, a hiúz s a gazdag madárvilág költöző és telelő madarai.

A vadregényes Görgény-völgy közepén 508 méter magasságban a Rákóczi-hegy található, amely a múltban hadászati szempontból fontos szerepet játszott. Ezt bizonyítják a hegyen található várromok. A hagyomány szerint az itteni vár egy alagút révén közvetlen kapcsolatban állt a régi várral, és az alagút az evangélikus templom melletti út alsó részénél a Stemper-házhoz nyíltott.

A Rákóczi-hegy mögött a 777 méter magas Mezőhavas lekerekített teteje emelkedik, amelyet a Görgényi-havasok jellegzetes vulkáni kúpjai fognak körül.

A különböző felszíni formák, a Maros lapálya, az Erdélyi-medence folyók által szabdaltságot adó dombos formái, valamint a Kárpátok vulkáni kúpjai összeolvadásából keletkezett nagyszerű látvány teszi feledhetetlenné Régen tájait, amellyel a Kerekerdő melletti kilátón álló nem tud betelni.

Régen felszíni formáinak kialakulása és kőzettani felépítése az Erdélyi-medence tájaira jellemző, törésvetődéses süllyedéssel keletkezett tektonikus medence. A Kárpátok íve által körülfogott föld lassan

alásüllyedve egy óriási katlant alkotott, melyet elöntött a tenger. A neogén kori tenger sólerakódásait Görgénysóaknán találjuk a hajdani sóbányában. Ugyanakkor ezt bizonyítják a görgénysóaknai és idecsi sósvízes tavak is.

Az idők során az óriási erejű kéregmozgások hatására az északkeleti rész jobban felemelkedett, és a hajdani tenger vize a Vaskapun keresztül lefolyt. Az egész vidék feltöltött síksággá alakult, s ettől kezdve a Kárpátokból lezuhanó folyók eróziós szintere lett. A folyók feldarabolták, dombos vidékké alakították, aminek következtében síkságok csakis a folyók mentén találhatók.

(folytatjuk)

LÁSZLÓ IRÉN

Divatosan a szekrényből

Nőként bizonyára soha nincs mit felvenni, soha nincs egy normális ruhánk, ám a szekrény és a gardrób éppen az ellenkezőjét mutatja. Igen! Lépést kell tartani a modern társadalommal, de legfőképpen a mai divattal. A régi RMDSZ nőszervezetében tevékenykedő hölgyek megelégtették a felhalmozott régi ruhadarabok tornyát, és megszervezték a *Divatosan a szekrényből* elnevezésű rendezvényt 2014. október 25-én a szászrégeni Petru Maior Líceum előadótermében.

Balázs Erzsébet divat- és stílustervező kalauzolta a kíváncsi hölgyeket az őszi-téli divat világába, illetve olyan kulisszatitkokat osztott meg, amelyek az évek során összegyűjtött, padláson tartogatott kedvenc ruhadarabok átalakítását teszik lehetővé. „Egy kis kreativitással, kevés türelemmel régi ruháinkból modern, divatos darabokat varázsolhatunk. Egy-egy ruhadarab mellé elengedhetetlen a kiegészítő, ami feldobja, kiemeli monotonitásából azt, amit hordunk, ezért fontos a kiegészítők használata” – mondta a stílustervező.

Egy nő számára nem elengedő a divatos ruha, egy nő mindig ápoltságot és rendezettséget kell legyen. A második előadó Bartha Tünde kozmetikus volt, aki beszélt az őszi-téli sminkekről, illetve arról is, hogy hogyan készítsük fel bőrünket a hideg télre, mindezt természetes alapanyagok segítségével, egyszóval a

„konyhából”. A jól ápoltságot és a szépen elkészített smink mellett a divatos frizúra alapvető fontosságú.

Domokos Hajnal fodrásznő röviden beszélt a hajápolás alaplépéseiről, majd kitért a mostani hajviselésre. Olyan egyszerű hajviselési tippeket mutatott be, melyek elkészítése csupán negyedórát vesz igénybe, és eredménye azt a benyomást keltheti, hogy most léptünk ki a fodrászszalonból, nem a saját fürdőszobánkából.

A tartalmas és tanulságos délutánon volt feltuningolt ruhadarab, téli smink, masnifrizura, tombola, amellyel a témához kapcsolódó termékeket és szolgáltatásokat lehetett nyerni, és nem utolsósorban sok-sok jókedv és vidámság.

MESTER IBOLYA

Tőkés László, Marosvásárhely és a román igazságszolgáltatás

A francia forradalom óta mondogatják, hogy a forradalom felfalja saját gyermekeit. Tőkés Lászlót, a romániai forradalom kirobbantóját szerintem az ellenforradalom falta fel. Pedig 1990. január elején, amikor Tőkés László ügyvédjeként mutatkoztam be Ion Iliescu ideiglenes államfőnek, majdnem elájult a gyönyörűségtől... Nem sokkal később viszont a román média szélsőségesei hazugságokra, félrefordításokra alapozva elkezdtek azóta is tartó lejárató kampányukat. Ezek hatását nem vettük komolyan, nem indítottunk rágalalmazási pereket. Ráadásul már március végén el kellett menekülnöm, s így a továbbiakban nem adhattam meg a szükséges ügyvédi segítséget. Csak öt és fél év után térhettem haza. Az Európai Emberjogi Bíróság nyomására az ügyészség azt közölte, hogy „a meg nem kezdett eljárást megszüntette” ellenem. Miután Alison Mutler, az Associated Press bukaresti tudósítója telekürtölte a világot azzal a rágalommal, hogy Tőkés László a szekuritáté ügynöke volt, azt tanácsoltam régi védencemnek, hogy feltétlen indítsunk rágalalmazási és becsületsértési pert, amelyben én láttam el a képviselőt. A per során a Szekuritáté Irattárát Tanulmányozó Nemzeti Hivatal (CNSAS) igazolta, hogy Tőkés László nem volt a szekuritáté ügynöke vagy besúgója. Mircea Dinescu költő, a CNSAS tagja még azt is kijelentette, hogy csak egy erős istenhittel bíró ember tudhatott ennyire ellenállni a szekusok zsarolásának! Ezeknek a cáfolhatatlan bizonyítékoknak az alapján az elsőfokú bíróság keresetünket helybenhagyta, és jelentős összegű erkölcsi kártérítés megfizetésére kötelezte Alison Mutlert és az Associated Presset. A perveztes felek fellebbeztek, és háromszoros bírói tanácscsere után megnyerték a fellebbezést. Ennek az ítéletnek igen bizarr az indokolása. Úgy szól, hogy Alison Mutler azért, hogy ezt a rágalmat közhírré tette, lehetőséget adott Tőkés Lászlónak arra, hogy tisztázza magát a koholt vádak alól. Ennek következtében Mutler és az Associated Press tulajdonképpen jót tett, és ezért nem kell erkölcsi kártérítést fizetniük!? Radu Tudort, a szekuskollaboráns, magyarellenes Voiculescu Antena 3 televíziójának szerkesztőjét és az adót azért pereltük, mert azt állították, hogy Tőkés a legnagyobb élő románellenes alak. Megalapozott keresetünket azzal utasították el, hogy annak ellenére, hogy az állítás nem fedti a valóságot, belefér a megengedhető újságírói túlzás fogalmába. Victor Ponta miniszterelnököt azért pereltük, mert azt állította, hogy Monica Macovei volt igazságügy-miniszter, a korrupcióellenes harc elindítója, európai parlamenti képviselő és Tőkés László idegen érdeket szolgálnak, külföldről pénzelik őket. Első fokon

azzal indokolták keresetünk elutasítását, hogy a kijelentés belefér a politikusi szólásszabadság fogalmába. Mostanig egyetlen, a személyiségi jogok védelmében indított pert sikerült megnyernünk, egy rágalmazó nagyváradi újságíró ellen. Tehát levonhatjuk a következtetést, hogy a román igazságszolgáltatás Tőkés László személyiségi jogainak, jó hírnevének védelmében nem áll a helyzet magaslatán.

A Románia Csillaga becsületbírósága túltett a román igazságszolgáltatáson is. Nemes egyszerűséggel megtagadta Tőkés Lászlótól az alkotmány, az európai emberjogi egyezmény stb. által biztosított védelemhez való jogot. Semmibe vették a Román Ügyvédi Kamara állásfoglalását is, megakadályozták abban, hogy Tőkést, a rend lovagját ügyvédként védelmezem. V. Ponta miniszterelnök az eljárást kezdeményező Corina Crețut pedig európai bizottsági biztosnak jelölte...

Marosvásárhelyről, a frontvárosról azért kell beszélnem, mert a temesvári román–magyar összefogás rendszerváltást előidéző szellemét a fekete március zárta vissza a palackba. Igencsak jellemzőnek tartom a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyletem román diákszervezetének, a Liga Studentilornak 1990. március elején közzétett tiltakozását. A ligának akkor prominens tagja volt Azamfirei Leonard, a jelenlegi rektor, akinek gondolkodásmódja azóta sem fejlődött. A tiltakozás 11. pontja elítéli Tőkés László politikai tevékenységét, az első pontja pedig úgy fogalmaz, hogy a román diákságot „marginalizálni” akarják a magyarok azáltal, hogy külön magyar csoportokat, magyar gyakorlatokat és paritást kérnek. A MOGYE szenátusának román kétharmada 25 év után is ezt fújja, és nem hajlandó eleget tenni az alkotmány és a tanügyi törvény anyanyelvi oktatásra vonatkozó rendelkezéseinek. Levonhatjuk a következtetést, hogy a magyarság jogait Romániában csak akkor fogjuk tudni érvényesíteni, ha Temesvár szelleme ismét életre kel.

Annak kapcsán, hogy a román hatóságok által rendezett megemlékezésre Tőkés Lászlót nem hívták meg, sajnálattal kell megállapítanom, hogy már itt, Temesváron sem él az 1989. decemberi szellem. Ebből a szempontból igencsak kifogásolható, hogy a december 16-i hivatalos megemlékezésen tartott temesvári beszédében Klaus Johannis megválasztott államfő sem ejtette ki Tőkés László nevét, és a román–magyar összefogás megemlékezéséről is „megfeledkezett”.

(A Temesvár 25. megemlékezésén december 18-án elhangzott előadás szerkesztett változata.)

KINCSES ELŐD – NÉPÚJSÁG, 2014. DECEMBER 21.

DNA-bosszút sejt a korábbi szászrégeni polgármester

Az Országos Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) bosszújának tartja Nagy András volt szászrégeni polgármester a hatóság újabb vádemelését, miután az RMDSZ-es politikus másik három pert végérvényesen megnyert, és a meghurcoltatásáért perbe fogta a román államot.

Újabb, immár a negyedik pert indította a korrupcióellenes ügyészség Nagy András korábbi polgármester ellen, akit a városháza hét alkalmazottjával együtt hivatali visszaéléssel vádolnak. A DNA szerint az RMDSZ színeiben 2004-ben és 2008-ban megválasztott polgármester és beosztottjai kilenc évvel ezelőtt 702 ezer lej kárt okoztak a városnak azzal, hogy a közvilágításra kiírt közbeszerzés ügyében állítólag szabálytalan és a város számára kedvezőtlen döntést hoztak.

Szerkesztőségünknek nyilatkozva Nagy András elismerte, hogy valóban véletlenül 702 ezer lejjel többet fizettek ki a magyarországi cégnek, de amint rájöttek a tévedésre, visszaigényelték az összeget. Mivel a kivitelező nem volt hajlandó visszafizetni a különbözetet, az önkormányzat perbe fogta, és megnyerte a pert. „A városházának végrehajtóhoz kell fordulnia, és vissza is szerezheti a pénzt” – mondta el Nagy, aki szerint a könyvelőség éppen a DNA ügybuzgósága miatt hibázott. Az ügyészség ugyanis már évekkel ezelőtt vizsgálta a közvilágítás ügyét, és akkor az összes könyvelési dokumentumot bekérte. A városháza hiába kérvényezte az okiratok visszaadását, az egyébként csak egyetlen példányban készült papírokat csak egy év után juttatták vissza. „Dokumentumok hiányában a könyvelő nem tudhatta, hol tart a kifizetésekkel. Jóhiszeműen minden egyes számlát kiegyenlített, aztán az akták visszaszerzése

után rájött, hogy túlfizetett” – magyarázta a volt polgármester. Az ügy pikantériája, hogy ez ügyben 2006-ban a DNA ejtette a vádat.

Nagy András a Székelyhonnak nyilatkozva úgy vélekedett, politikai, etnikai indítékkal folytat lejáratozó hadjáratot ellene a korrupcióellenes ügyészség. „Valószínűnek tartom, hogy a DNA mindent megmozgat annak érdekében, hogy 2016-ban ne szállhassak versenybe a polgármesteri tisztségért. Ugyanakkor az is sértheti az ügyészeket, hogy a korábbi három felmentő ítélet után a DNA zaklatásai miatt perbe fogtam az államot, anyagi és erkölcsi kártérítést követelve. Ezt a pert ugyan elveszítettem, de nem hagyom annyiban, a leírhatatlan keserűségért, amit nekem és családomnak okoztak, a strasbourgi emberjogi bírósághoz fordulok” – szögezte le Nagy András, aki jelenleg a szászrégeni RMDSZ elnöki tisztségét tölti be.

Az őszi folyamán a régeni magyar politikus a legesélyesebbnek tűnt a sokáig betöltetlen prefektusi tisztségre. Nagy András azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a bíróság zárja le végérvényesen az állítólagos korrupciós ügyeit, ami december folyamán meg is történt. Időközben azonban a Szociáldemokrata Párt megyei vezetője, Vasile Gliga felrúgta a PSD és az RMDSZ közötti politikai egyezséget, kijelentvén, hogy Maros megyének nem lehet magyar prefektusa. A helyi román vezetők nyomására Victor Ponta végül Gliga egyik korábbi beosztottját, Vasile Viorel Opreát nevezte ki az RMDSZ-nek járó kormánybiztosi pozícióba.

Mint ismeretes, Nagy két ízben is úgy nyerte el a polgármesteri széket, hogy a város magyarságának számaránya már nem érte el a 30 százalékot.

SZUCHER ERVIN – KRÓNIKA

Tények Tények Tények Tények

Nem nőttek a helyi adók és illetékek

Szászrégenben már az év első napjaitól kezdődően lehet fizetni idénre a helyi adókat és illetékeket. Az épületek, földterületek és gépkocsik utáni adó a 2014-es esztendőhöz képest nem növekedett.

Mindazok a magánszemélyek, akik március 31-ig kifizetik teljes adójukat a 2015-ös esztendőre, 10%-os kedvezményben részesülnek.

A polgármesteri hivatal épületének földszintjén levő pénztárak hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 8.30 és 16.30, szerdán 8.30 és 18.30 óra között tartanak nyitva.

Kódex-koncert Szászrégenben

Január 22-én, a magyar kultúra napja alkalmával, a radnótfáji új református templomban lépett fel a csíkszeredai Kódex régizene-együttes. Repertoárjukban régi erdélyi magyar népzene, reneszánsz udvari muzsika, megzenésített Balassi-versek szerepeltek. Az együttes tagjai a csíkszeredai művészeti líceum tanárai. A rendezvény szervezője a szászrégeni Kemény János Művelődési Társaság volt.

A magyar zászló és címer napja

A magyar Országgyűlés a magyar zászló és címer napjává minősítette március 16-át. A magyar nemzet összetartozását, a magyar nemzeti függetlenséget kife-

jező piros-fehér-zöld zászló, valamint az alaptörvényben meghatározott címer a nemzeti kulturális örökség része, tiszteletük az intézmények, a szervezetek és a magyar nemzet polgárainak közös felelőssége. Először 2015-ben kerül megünneplésre a nemzeti zászló és címer napja.

Duna-díj Tőkés Lászlónak

Tőkés László európai parlamenti képviselő, az 1989-es temesvári népfelkelés kiobbantója kapta a 2014-es Duna-díjat. Az elismerést Dobos Menyhért, a Duna Televízió vezérigazgatója adta át a torockói Dunaházaiban, a székelyföldi és aranyosszéki székelyek találkozója keretében.

A vallásszabadság ünnepe

A Magyar Unitárius Egyház január 13-án megünnepelte a vallásszabadság napját. Az erdélyi rendek 1568-ban törvénybe iktatták a szabad vallásgyakorlatot, és kimondták, hogy: „...a prédikátorok minden helyen az evangéliumot prédikálják, hirdessék, ki-ki az ő értelme szerint, és a község, ha venni akarja, jó, ha nem, senki rá ne kényszerítse az ő lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, kinek tanítása neki tetszik. Ezért senki a szuperintendensek közül, se mások a prédikátorokat ne bánthassák, ne szidalmaztassék senki a vallásért senkitől, az előbbi constitutio szerint és nem engedtetik meg senkinek, hogy a tanításáért bárkit is fogsággal, vagy helyéből megfosztással fenyegetsen, mert a hit Isten ajándéka, ez hallásból léssen, mely hallás Isten ígéje által van”.

2014-ben több mint 61 ezren kaptak román állampolgárságot

Több mint 61 ezren kaptak tavaly román állampolgárságot, túlnyomó részük az állampolgársági tör-

vény visszahonosítási cikkelye alapján – közölte az állampolgársági hatóság (ANC). A legtöbb visszahonosítási kérelem a Moldovai Köztársaságból, Ukrajnából, Izraelből, Oroszországból, Bulgáriából és Törökországból érkezett.

Repülőtér a Székelyföldön

Egy székelyföldi nemzetközi repülőtér megvalósíthatósági tanulmányát mutatta be Székelyudvarhelyen Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke. Az MTI-hez eljuttatott közlemény és a hozzá csatolt tanulmány szerint a Hargita repülőtér a Hargita-hegység lábánál, a Székelyudvarhelytől mintegy 12 kilométerre fekvő Cekend-tetőn épülhetne meg. A megvalósíthatósági tanulmányban szereplő 2500 méter hosszú, 45 méter széles aszfaltozott kifutópálya Airbus A320-as típusú és ennél kisebb gépek fogadására lenne alkalmas.

A kitarítás és az összetartozás ünnepe

Január 7-én, a madéfalvi veszedelem 251. évfordulóján a kényszorsorozás ellen tiltakozó székelyek áldozatvállalásának emléke előtt tisztelgett a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermét megtöltő közönség, háromszékiek, udvarhelyszékiek és helybeliek. A Székely Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által szervezett megemlékezésen a jelenlevők végigkövethették az 1762-64 között történt eseményeket. Az ősi jogaikhoz ragaszkodó székelyek életükkel fizettek szabadságéjszméikért, s példájuk arra kötelezi a mai Székelyföld lakóit, hogy az önrendelkezésért folytatott küzdelmet folytatni kell.

Forrás: Népújság, MTI, Krónika, Marosvásárhelyi Rádió

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport

Sorsoltak az Európa-kupákban

A BL-nyolcaddöntő párosításai: PSG–Chelsea, Manchester City–Barcelona, Leverkusen–Atlético Madrid, Juventus–Dortmund, Schalke–Real Madrid, Sahtar Donyeck–Bayern München, Arsenal–Monaco, Basel–Porto.

A nyolcaddöntő első mérkőzéseit február 17-18-án és február 24-25-én, a visszavágókat március 10-11-én és március 17-18-án rendezik. A sorozat döntője június 6-án Berlinben lesz.

EL-párosítások, a legjobb 32 között: Young Boys–Everton, Torino–Bilbao, Sevilla–Mönchengladbach, Wolfsburg–Sporting, Ajax–Varsói Legia, Aalborg–Bruges, Anderlecht–Dinamo Moszkva, Dnyipro–Olimpiakosz, Trabzonspor–Nápoly, Guingamp–Kijevi Dinamo, Villarreal–Salzburg, AS Roma–Feyenoord, PSV–Zenit, Liverpool–Besiktas, Tottenham–Fiorentina, Celtic–Internazionale.

A nyolcaddöntőbe kerülésért kiírt párharcok első mérkőzéseit február 19-én, visszavágóit február 26-án játsszák. A sorozat fináléját Varsóban rendezik május 27-én.

Elhunyt

Buzánszky Jenő

Nyolcvankilenc éves korában január 11-én elhunyt Buzánszky Jenő, az Aranycsapat legendás labdarúgója. A Kazalnak becézett hátvéd a Buzánszky-Lóránt-Lantos összetételű válogatott hátvéd hármas leggyorsabb tagja volt. „Büszke vagyok rá, hogy a világ legjobb csapatában futballozhattam, amelyre azóta is mindenki emlékszik” – mondta a legendás játékos. Buzánszky Jenő 1925. május 4-én született Újdombóváron. 48 mérkőzésen öltötte magára a válogatott mezét, 274 bajnoki mérkőzésen szerepelt – Dombóvári Vasutas (1938–1946), Pécsi VSK (1946–1947), Dorogi Bányász (1947–1960). Edzőként tevékenykedett a Dorogi Bányász, az Esztergomi Vasas és a Fősped Szállítók csapatoknál. Olimpiai bajnoki aranyérmes (1952, Helsinki), világbajnoki ezüstérmes (1954, Svájc) és Európa-kupa-győztes (1953) volt csapataival.

SZABÓ ANTAL

G o n d o l a t o k

Februárban a következő helikonistákra emlékezünk:

Berde Mária (született 1889. február 5-én), Endre Károly (elhunyt 1988. február 7-én), Kacsó Sándor (született 1901. február 21-én – meghalt 1984. február 17-én), Wass Albert (meghalt 1998. február 17-én), Ligeti Ernő (született 1891. február 19-én), Tavasz Sándor (született 1988. február 25-én). Róluk lapunkban már olvashattak.

Emléküket Kacsó Sándor *Fásultság* (1944) című versével idézzük fel.

A nagy szavakat már utáljuk,
Az egyszerűket nem találjuk,
S így várjuk be a halálunk.

Mert jön mögöttünk lépegetve,
Nincs rosszkedve és nincs jókedve,
Nem jön lassan és nem sietve.

Jó lenne megállva bevárni?
Megfordulni és szembeszállni?
A menekvést megpróbálni?

Nincs szavam rá és nincs erőm,
Nem állok hősen, se remegőn,
Egykedvűen csak, mint fű mezőn.

A nagy szavakat már utálom,
Az egyszerűket nem találok,
S mögöttem jön a halálom.

Megvárom még, hogy ő intsen:
Mellé állok s megünn innen,
Egyszerű lesz akkor minden.

Gyógynövényhoroszkóp (2.)

Vízöntő: I. 21 – II. 18.

Független ember

Habitus: nem szívesen alkalmazkods, és bátran szakítasz a megszokott hagyományokkal. Küzdesz az érzelmi kötöttségek ellen, mégis erre vágysz a legjobban.

Betegségre való hajlam: lábszár, boka, idegrendszer, hipofízis megbetegedései. Ritmuszavarok, balesetek, görcsös betegségek jelentkezhetnek.

Gyógynövény: rozmaring, angyalgyökér, somkóró.

Felhasználási javaslat: a kínai nők hasznos szere, az angyalgyökér gyomorerősítő, étvágyjavító és görcsoldó. Ha reumától szenvedsz, fürdővizedbe tegyél belőle (10 dkg növényt 1 l vízben negyedóraig főzöl, majd leszűröd, és ezt adod a vízhez). Menstruációs panaszokra is kiváló (napi 5-10 gramm elég belőle), kúraszerűen.

Elnehezült, megdagadt lábadnak jót tesz a somkóró kivonatának felhasználásával készült borogatás (forró vízzel átnedvesíted a növényt, gézbe teszed, és a fájós részre helyezed, míg kellemes). Így fokozod a nyirokkeringést, és visszérgyulladás esetén is hatásos.

+ 1 tipp

A vérkeringést serkentő rozmaringot ne csak teában igyad, hanem szerezd be frissen, és az ágacskákra húzz grillezni szánt húskockákat (bárány, csirke, pulyka)!

(folytatjuk)

Rozmaring

Támogatók

Communitas Alapítvány,
RMDSZ,
RMDSZ Főtitkársága,

Köszönjük!

Ne vessünk együtt !!!!

Két barát találkozik. Mondja az egyik:
 – Komám, már vagy hat éve nem láttalak!
 – Egészen pontosan öt éve nem találkoztunk. Tudományos kísérletben vettem részt.
 – Ez komoly dolog lehetett.
 – Az volt. Egy agysebész kiműtötte az agyamat, öt évig kísérletezett velem, majd visszaoperálta. Az egészért kaptam 10 millió dollárt.
 – Igen veszélyes lehetett! És hol voltál az öt év alatt, amíg nem volt agyad?
 – Elmentem képviselőnek a parlamentbe.

A bevándorlók tájékoztatása végett közöljük, hogy a magyar határon látható SHALOM felirat nem üdvözlés. Eredetileg HEGYESHALOM volt, csak kiégték a körték...

Elfogják az indiánok az angolt, a németet és a zsidót. Azt mondja a főnök:
 – Megválaszthatjátok a halálotok módját, a bőrötök-ből úgys kenut készítünk.

Az angol kér egy pisztolyt, főbe lövi magát. A német kötelet kér, felakasztja magát. A zsidó kér egy villát. Odaadják neki, mire elkezd magát szurkálni. Az indiánok csodálkoznak. Mire a zsidó:
 – Csak hogy elsüllyedjen az a nyavajás kenutok!

Két székely beszélget. Mondja az egyik:
 – Te koma, miért nincs rajtad sapka?!

– Hát, szomszéd, a balesetem óta nem hordok sapkát.

– Milyen baleset? – csodálkozik a szomszéd.
 – Múltkor megkínáltak pálinkával, és nem hallottam meg!

Vidéki vendéglőben:
 – Tessék mondani, cigánypecsenye van?
 – Van, de akkor zene nincs...

A férj a halálos ágyán:
 – Drágám, be kell vallanom valamit.
 – Mit, drágám?
 – Megcsaltalak.
 – Tudom, drágám, azért mérgeztelek meg.

Vizsgálják a rendőr. A vizsgáztató kérdezi:
 – Mi a neve a hazánk fővárosát átszelő folyónak?
 – Passz.
 – Legalább azt mondja meg, hogyan nevezik fővárosunkat!
 – Passz.
 – Jó, mivel nem akarunk rosszat magának, jöjjön a mentő kérdés. A fociban hogyan nevezik azt, amikor az egyik játékos a másiknak adja a labdát?
 – Nem tudom.

A 19. és 20. oldalt összeállította:
FÁBIÁN GIZELLA

SZÁSZRÉGEN és VIDEKE

Kiadja a SZÁSZRÉGENI
 KOLPING CSALÁDI
 TÁRSULÁS
 ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csernátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre +

Újságtanács: Bözödi Sándor, Csernátoni József, Fábíán András György, Nagy F. Atilla, dr. Zsigmond Zsolt.

Főszerkesztő: Fábíán András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Szabó Antal, Székely Rozália.

Weboldal: Madaras Péter
 A műszaki szerkesztést és a nyomdai előkészítést az **IMPRESS KIADÓ** végezte.

Készült a marosvásárhelyi I. I. MUREȘAN ȘOMFĂLEAN ANDREI DORIN nyomdában.

A névvel és névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro

E-mail: madaraspeter@yahoo.com

fandras59@yahoo.com

Támogatók: RMDSZ, Communitas Alapítvány, RMDSZ Főtitkársága.

Ára: 3 lej